

Podmínky soutěže Vesnice roku 2026

v Programu obnovy venkova

Preambuleⁱ

Cílem soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova (dále jen „soutěž“) je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, představit rozmanitost a pestrost uskutečňování strategických vizí, plánů a cílů, zabývajících se rozvojem obce a upozornit širokou veřejnost na význam venkova.

Soutěž staví na principech udržitelného rozvoje venkova, které se postupně stávají zásadní a nedílnou součástí rozvoje obcí. Základním soutěžním kritériem je rozvoj soutěžící obce. Soutěž zohledňuje rozdíly mezi regiony České republiky, velikosti obcí, jejich polohu a k tomu přiměřené míry jejich vybavenosti. Rovněž je přihlíženo k velikosti katastru obce i přírodnímu a jinému bohatství, které není zapříčiněno rozvojem činností obyvatel obce.

1. Vyhlášovatel a partneři soutěže

1.1. Vyhlášovatel soutěže je Spolek pro obnovu venkova ČR (SPOV ČR).

1.2. Partneři soutěže jsou (řazeno abecedně):

- Asociace krajů ČR (AK ČR), resp. jednotlivé kraje
- Kancelář prezidenta republiky (KPR)
- Ministerstvo kultury (MK)
- Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)
- Ministerstvo zemědělství (MZe)
- Ministerstvo životního prostředí (MŽP)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)
- Národní síť Místních akčních skupin ČR (NS MAS)
- Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR)
- Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu (SZKT)
- Svaz knihovníků a in formačních pracovníků ČR (SKIP ČR)
- Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR)

1.3. V případě krajských kol může spolupracovat Státní zemědělský intervenční fond, Národní památkový ústav a Centrum pro regionální rozvoj ČR.

ⁱ Všechny uvedené role a pozice jsou myšleny jak v mužském, tak ženském rodě.

2. Účastníci soutěže a přihlášky do soutěže

- 2.1. **Soutěže se mohou zúčastnit obce** (města i městyse) **vesnického charakteru**, které mají maximálně 7 500ⁱⁱ obyvatel a **které mají zpracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obceⁱⁱⁱ**.
- 2.2. Do soutěže se obec hlásí vždy jako celek, včetně všech svých místních částí.
- 2.3. Do soutěže bude zařazena obec, která v termínu, **nejpozději do 30. dubna 2026 do 14 hodin**, podá řádně vyplněnou on-line přihlášku do soutěže včetně příloh a uhradí registrační poplatek dle bodu 4.
- 2.4. **Přihláška do soutěže**

Přihláška je k dispozici na webových stránkách soutěže, na adrese www.vesniceroku.cz. Do formuláře pro podání přihlášky lze vstoupit pouze po přihlášení a autentizaci prostřednictvím datové schránky obce nebo JIP (jednotný identitní prostor).

Přílohy přihlášky^{iv}

- a) fotografie obce (formát *.jpg (*.jpeg); min. 10, max. 20 fotografií zachycujících vzhled obce, její charakteristické rysy, a společenský a spolkový život obce, tj. předmět hodnocení ve smyslu přílohy Podmínek soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova 2026, případně video medailonek obce (formát *.avi, *.mov, *.mp4 nebo kompatibilní; o délce cca 1–2 min.) nahrané do části Fotogalerie obce;
- b) max. 5 fotografií stavby v kategorii Zlatá cihla v Programu obnovy venkova nahrané do části Fotogalerie stavby v kategorii Zlatá cihla.

3. Organizační zabezpečení soutěže

- 3.1. Organizaci soutěže koordinuje tajemník soutěže. Tajemnicí soutěže je zástupkyně Spolku pro obnovu venkova ČR pověřená výkonem této funkce – Ing. Terezie Kořínková.

Kontakt: tel: 736 767 717, e-mail: vesniceroku@email.cz

- 3.2. Organizaci soutěže zajišťuje a zabezpečuje ve spolupráci s partnery tajemník soutěže.
- 3.3. Tajemníky krajských kol jsou zástupci vyhlašovatele – Spolku pro obnovu venkova ČR.

4. Registrační poplatek

- 4.1. Registrační poplatek je stanoven ve výši **1 000,- Kč** za přihlášku + **3,- Kč** za každého trvale žijícího obyvatele obce. Finanční prostředky, vybrané prostřednictvím tohoto poplatku, jsou využity výhradně ve spojitosti s organizačním zajištěním průběhu soutěže.

- 4.2. Registrační poplatek musí být zaslán na účet SPOV ČR:

Číslo účtu: **131-1652860297/0100** (KB, a.s.)
Variabilní symbol: **1111**
Specifický symbol: **IČO obce**

ⁱⁱ Limit obyvatel je dán, a zaokrouhlen, počtem k 1. 1. 2026 (zdroj: ČSÚ).

ⁱⁱⁱ Strategický dokument obce (strategie, program rozvoje apod.):

- rámcově popisuje charakter a specifika území, příp. širší souvislosti (základní východiska v jakékoliv podobě);
- zahrnuje základní pilíře rozvoje obce (pracovní příležitosti, bydlení, školství, infrastruktura, živ. prostředí apod.);
- obsahuje vizi, jasně stanovené cíle, harmonogram jejich plnění a odhad jejich finanční náročnosti;
- musí být schválen zastupitelstvem obce a musí být platný ke dni podání žádosti;
- není povinnou přílohou přihlášky, ale bude předložen při prezentaci obce.

^{iv} Fotografie v rozlišení 3000 x 2000 px. velikosti dle možnosti fotoaparátu. **Přiložené materiály mohou být využity pro propagační účely soutěže.**

5. Organizace soutěže

- 5.1. **Soutěž je organizována ve dvou kolech – krajském a celostátním.**
- 5.2. Garanty krajských kol jsou jednotlivé kraje.
- 5.3. Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole. V případě, že se do krajského kola přihlásí více než 30 soutěžících obcí v jednom kraji, může předseda krajské komise dohodnout organizaci soutěže v oblastních kolech.
- 5.4. Krajské kolo se uskuteční, pokud se do soutěže přihlásí minimálně 3 obce z příslušného kraje.
- 5.5. Organizaci krajského kola soutěže zajišťuje zástupce krajského úřadu daného kraje ve spolupráci s tajemníkem krajské hodnotitelské komise, jenž je zástupcem Spolku pro obnovu venkova ČR.
- 5.6. Obce, kterým bylo v krajských kolech soutěže uděleno ocenění Zlatá stuha, postupují do celostátního kola soutěže.
- 5.7. V rámci celostátního kola ocenění Zlatá stuha jsou vyhodnocena první tři místa. Vítěz celostátního kola, resp. vítěz soutěže, se stává nositelem **titulu „Vesnice roku 2026“**.
- 5.8. Organizaci celostátního kola soutěže (ocenění Zlatá stuha) zajišťuje tajemnice soutěže ve spolupráci s partnery soutěže.
- 5.9. Obce, kterým bylo v krajských kolech soutěže uděleno ocenění Zelená stuha, postupují do celostátního kola ocenění Zelená stuha, garantovaného Ministerstvem životního prostředí. Celostátní kolo ocenění Zelená stuha zajišťuje Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. V rámci celostátního kola ocenění Zelená stuha jsou vyhodnocena první tři místa. Obec na 1. místě získá titul Zelená stuha České republiky roku 2026 (viz bod 10.2.)
- 5.10. Obce, kterým bylo v krajských kolech soutěže uděleno ocenění Oranžová stuha, postupují do celostátního kola ocenění Oranžová stuha, garantovaného Ministerstvem zemědělství. V rámci celostátního kola ocenění Oranžová stuha jsou vyhodnocena první tři místa. Obec na 1. místě získá titul Oranžová stuha České republiky roku 2026.
- 5.11. Obce oceněné Cenou naděje pro živý venkov v krajském kole postupují do celostátního kola, kde budou hodnoceny komisí tvořenou zástupci Sdružení místních samospráv ČR. Tato komise vyhodnotí nejlepší obec, které bude udělena **Cena naděje pro živý venkov roku 2026**. Nad tímto oceněním převzalo záštitu Sdružení místních samospráv ČR.

6. Hodnotitelské komise soutěže

- 6.1. Průběh soutěže řídí **ředitel soutěže**. Ředitelkou soutěže Vesnice roku 2026 je **místostarostka obce Vacov, jenž získala titul Vesnice roku 2024 nebo osoba pověřená zastupitelstvem obce Vacov**.
- 6.2. Předsedou krajské hodnotící komise je představitel obce, která v roce 2024 získala v krajském kole ocenění Zlatá stuha, a to buď starosta, nebo jiný zástupce pověřený zastupitelstvem této obce.
 - Dalšími členy krajské hodnotitelské komise jsou zástupci obcí, které získaly Zlatou stuhu v roce 2025, zástupce vyhlášovatele soutěže a zástupci nominovaní partnery soutěže.
 - **Krajská hodnotitelská komise může mít max. 12 členů s hlasovacím právem** a je obvykle složena z odborníků, hodnotících jednotlivé okruhy (ceny) soutěže. **Člen**

krajské hodnotitelské komise se může účastnit hodnocení v jednom kraji max. 5 po sobě jdoucích let^v.

6.3. Předsedkyní celostátní hodnotitelské komise ocenění Zlatá stuha je starostka obce Písečná, která získala titul „Vesnice roku 2025“, nebo osoba pověřená zastupitelstvem obce Písečná.

- Dalšími členy celostátní hodnotitelské komise ocenění Zlatá stuha jsou: ředitel soutěže, tajemnice soutěže, zástupce vyhlášovatele a zástupci partnerů soutěže. K rozhodování o odborných otázkách si může komise přizvat další odborníky.
- **Celostátní hodnotitelská komise může mít max. 15 členů s hlasovacím právem.** Doporučuje se, aby se **člen celostátní hodnotitelské komise účastnil hodnocení max. 5 po sobě jdoucích let.**

6.4. Členové krajské i celostátní hodnotitelské komise jsou povinni se zúčastnit hodnocení minimálně 90 % obcí soutěžících v daném kole. Pokud se člen komise v uvedeném rozsahu neúčastní, pozbývá hlasovacího práva v rámci hodnotitelské komise. Předseda krajské i celostátní hodnotitelské komise může zbavit člena komise hlasovacího práva v případě, že svým jednáním ohrožuje objektivitu hodnocení komise.

6.5. Členy krajské ani celostátní hodnotitelské komise nesmějí být voleni představitelé soutěžících obcí ani osoby ve střetu zájmů se soutěžícími obcemi, tj. osoby, jejichž osobní zájmy by mohly ovlivnit výkon jejich funkce.^{vi} Pokud by u člena komise mohl vzniknout střet zájmů, který by ohrozil jeho nezávislost nebo nestrannost, zejména z důvodu pracovního, obchodního nebo jiného obdobného vztahu k některé z hodnocených obcí, je člen komise s hlasovacím právem povinen tuto skutečnost oznámit předsedovi komise před zahájením hodnocení v dané obci. Stejnou informaci je člen komise poskytnout také tajemníkovi a řediteli soutěže před zahájením hodnocení obcí.

6.6. V případě střetu zájmu dle čl. 6.5. bude člen krajské nebo celostátní komise nahrazen jiným zástupcem vyhlášovatele nebo partnera soutěže. Neúčast takto nahrazeného člena komise při nemá vliv na požadavek minimální účasti v 90 % obcí soutěžících v daném kole definovaný v bodě 6.4.

7. Hodnocení

7.1. Každá obec zařazená do soutěže bude hodnocena krajskou hodnotitelskou komisí, kdy obec má pro svou prezentaci vymezen čas 2 hodiny.

7.2. Základní informace a podklady pro hodnocení získává krajská hodnotitelská komise z:

- přihlášky do soutěže včetně příloh,
- prezentace (součástí této prezentace bude i předložení strategického dokumentu obce a rozhovory se zástupci obce).

Na základě výše uvedeného je pak soutěžící obec hodnocena v jednotlivých stanovených okruzích, které korespondují s členěním uvedeným v příloze těchto podmínek.

7.3. Za průběh hodnocení v krajském kole je odpovědný předseda a tajemník krajské hodnotitelské komise ve spolupráci se zástupcem krajského úřadu daného kraje.

^v Výjimku z uvedeného omezení má zaměstnanec příslušného krajského úřadu. Minimální doba mezi jednotlivými cykly hodnocení jsou 3 roky. Platnost uvedené podmínky je od roku 2024 a nezohledňuje se účast v komisích v ročnících před tímto rokem.

^{vi} V návaznosti na Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.

- 7.4. Výsledky hodnocení krajské hodnotitelské komise se zaznamenávají do dvou dokumentů: Protokolu o vyhodnocení krajského kola soutěže a zhodnocení jednotlivých obcí. Oba dokumenty se vyplňují v elektronické podobě nejpozději do jednoho týdne od ukončení hodnocení ve všech přihlášených obcích.
- 7.5. Obce oceněné Zlatou stuhou v krajských kolech budou informovány tajemnicí soutěže o konkrétním termínu návštěvy celostátní hodnotitelské komise, a to nejpozději do 31. 7. 2026.
- 7.6. Celostátní hodnotitelská komise bude hodnotit obce podle shodného schématu jako krajská hodnotitelská komise (viz čl. 7.2.). Každá obec má 4 hodiny na svou prezentaci.
- 7.7. Za organizaci a průběh hodnocení v celostátním kole je zodpovědná tajemnice soutěže a předsedkyně celostátní hodnotitelské komise.
- 7.8. Výsledky hodnocení celostátní hodnotitelské komise se zaznamenávají do dvou dokumentů: Protokolu o vyhodnocení celostátního kola soutěže a Záznamu z hodnocení jednotlivých obcí. Oba dokumenty se vyplňují v elektronické podobě nejpozději do jednoho týdne od ukončení hodnocení ve všech postupujících obcích.
- 7.9. Bezprostředně po ukončení hodnocení krajského kola informuje tajemník krajské komise obec oceněnou stuhou s celostátním kolem (Zlatá, Oranžová a Zelená stuha) o jejich umístění tak, aby se mohly připravit na hodnocení v celostátním kole. Současně bude informována také obec, která získala ocenění Vesnická knihovna XXX kraje roku 2026, která postupuje do celostátního kola organizovaného Ministerstvem kultury. Ostatní ocenění budou zveřejněna dle zvyklostí daného kraje (např. prostřednictvím tiskové konference či zprávy, na krajské slavnosti, prostřednictvím předsedy krajské hodnotitelské komise apod.).
- 7.10. Každá hodnocená obec, a to jak v krajském, tak celostátním kole, obdrží zpětnou vazbu z hodnocení prostřednictvím tzv. Záznamu zhodnocení, pokud o to požádá.
- 7.11. V rámci shrnutí krajského i celostátního kola bude zpracovaná publikace, a to buď v tištěné nebo elektronické podobě. Shrnutí bude obsahovat seznam přihlášených obcí, složení hodnotitelské komise a slovní zhodnocení každé obce.

8. Ocenění

- 8.1. V rámci krajských kol jsou udělována následující ocenění
- Zlatá stuha – za vítězství v krajském kole;
 - Modrá stuha – za společenský život a inovace;
 - Bílá stuha – za práci s mládeží a podporu rodiny
 - Oranžová stuha – za spolupráci obce a zemědělského subjektu;
 - Zelená stuha – za péči o zeleň, krajinu, veřejná prostranství a životní prostředí.
- 8.2. Nositel Zlaté stuhy – za vítězství v krajském kole soutěže, je oprávněn užívat titul „**Vesnice XXX kraje roku 2026**“. V případě, že vítěz krajského kola tento titul nebude používat v jeho plném znění, může být vyhlášovatelem soutěže vyzván k nápravě. V takovém případě je povinen nápravu neprodleně zajistit.
- 8.3. **V krajském kole může být stuhou oceněna maximálně 1/3 přihlášených obcí. Každé ocenění může být uděleno v krajském kole pouze jedné obci.**
- Příklad: Při celkovém počtu přihlášených obcí 14 mohou být udělena maximálně 4 ocenění (stuhy). Při výpočtu se vždy zaokrouhuje směrem dolů.*

- Jednotlivá výše uvedená ocenění, tj. stuhy, mohou být též obci udělena pouze jednou za 5 let.
- 8.4. Obec, která zvítězila v celostátním kole (držitel titulu Vesnice roku 2026), se po dobu následujících pěti ročníků nemůže soutěže zúčastnit. Obec, která získala v krajském kole soutěže ocenění Zlatá stuha, se soutěže nemůže zúčastnit po dobu následujících dvou ročníků.
- 8.5. V rámci krajských kol soutěže může krajská hodnotitelská komise dále udělit:
- **Diplomy:**
 - za vzorné vedení kroniky,
 - za rozvíjení lidových tradic,
 - za kvalitní květinovou výzdobu v obci (Fulínova cena),
 - za příkladnou péči o historickou zástavbu obce,
 - **Vesnická knihovna XXX kraje roku 2026** – za moderní knihovnické a informační služby.
 - **Cena naděje pro živý venkov** – za místní spolkový život a občanskou společnost v obcích.
 - **Zlatá cihla v Programu obnovy venkova** – ocenění realizovaných stavebních děl na venkově.
 - **další ocenění stanovená jednotlivými kraji a krajskými hodnotitelskými komisemi.**
- Více o jednotlivých kategoriích a hodnotících kritériích v příloze podmínek.
- 8.6 V rámci celostátního kola se uděluje druhé a třetí místo.
- 8.7. V rámci krajského kola může být uděleno druhé a třetí místo (dle zvyklostí v jednotlivých krajích).

9. Slavnosti a předávání ocenění

Krajské slavnosti a předávání ocenění

- 9.1. Krajské slavnosti a předávání ocenění mohou být pořádána pouze v termínu od 27. 6. do 16. 8. 2026.
- 9.2. Pořadatelem krajské slavnosti je obec oceněná Zlatou stuhou v krajském kole za organizačního a případně i finančního přispění vyhlášovatele, příslušného kraje a partnerů soutěže.
- 9.3. Základní požadavky na organizaci a průběh krajských slavností a předávání ocenění stanoví vyhlášovatel soutěže ve spolupráci s partnery.
- 9.4. Termín konání krajské slavnosti je stanoven po dohodě mezi pořadatelskou obcí, příslušným krajem a tajemníkem soutěže, a to nejpozději do 26. 6. 2026. V případě změny termínu nejpozději 14 dní před konáním akce.
- 9.5. V rámci krajské slavnosti a předávání ocenění mohou být předána následující ocenění: Zlatá stuha, Modrá stuha, Bílá stuha, Zelená stuha, Oranžová stuha, diplomy a další udělená ocenění.

Celostátní slavnost a předávání ocenění

- 9.6. Celostátní slavnost a předávání ocenění se uskuteční v kraji, ve kterém se nachází vítězná obec z předcházejícího ročníku soutěže. V roce 2026 se akce koná v Pardubickém kraji, v obci Písečná.
- 9.7. Při slavnostním předávání ocenění bude, za přítomnosti čelních představitelů vyhlášovatele a partnerů soutěže, předán titul Vesnice roku 2026, ocenění za 2. a 3. místo, Cena naděje pro živý venkov roku 2026 a další případná ocenění.

- 9.8. Vítěz celostátního kola a nositel titulu Vesnice roku 2026, za organizačního a případně i finančního přispění vyhlášovatele a partnerů soutěže, může uspořádat celostátní Setkání vítězných obcí soutěže Vesnice roku 2026 (dále jen „Setkání“) ve své obci. Pokud se vítězná obec rozhodne celostátní Setkání neuspořádat, musí tuto skutečnost sdělit tajemníkovi soutěže do 7 kalendářních dní po slavnostním vyhlášení výsledků. Termín pak musí být oznámen tajemníkovi soutěže nejpozději 21 dní předem. Uspořádání a organizace Setkání je dobrovolné.

10. Navazující soutěže

- 10.1. Vítěz celostátního kola soutěže postupuje do soutěže o Evropskou cenu obnovy vesnice, kterou pořádá Evropská pracovní společnost pro rozvoj venkova o obnovu vesnice.
- 10.2. Vítěz celostátního kola ocenění Zelená stuha a nositel titulu Zelená stuha České republiky 2026 postupuje do evropské soutěže Entente Florale Europe (E.F.E.), kterou pořádá společnost Entente Florale Europe se sídlem v Irsku.
- 10.3. Knihovny obcí oceněných titulem **Vesnická knihovna XXX kraje roku 2026** v krajských kolech soutěže jsou Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP ČR) zpravidla nominovány na cenu **Knihovna roku**, která je udělována jako státní ocenění v oblasti kultury. Cenu Knihovna roku získá nejlepší knihovna vyhodnocená v celostátním kole porotou, kterou jmenuje ministr kultury na návrh SKIPu z řad knihovnických odborníků.

11. Harmonogram*

podepsání podmínek a vyhlášení 30. ročníku soutěže	4. 3.
příjem přihlášek	do 30. 4.
hodnocení krajských kol	11. 5. – 26. 6.
krajské slavnosti a předání ocenění	27. 6. – 16. 8.
hodnocení celostátního kola Zlaté stuhy roku 2026	30. 8. – 5. 9.
hodnocení celostátního kola Oranžové stuhy ČR roku 2026	7. 9. – 11. 9.
hodnocení celostátního kola Zelené stuhy ČR roku 2026	31. 8. – 4. 9.
hodnocení celostátního kola soutěže Knihovna roku 2026	24. 8. – 28. 8.
slavnostní vyhlášení vítězů Oranžové a Zelené stuhy ČR roku 2026 a setkání vítězných obcí v Senátu PČR	13. 10.
slavnostní vyhlášení výsledků a předávání ocenění celostátního kola v Pardubickém kraji, v obci Písečná	19. 9.
setkání ve vítězné Vesnici roku 2026	10/2026 – 3/2027

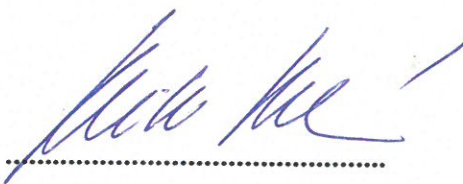
* Na základě dohody vyhlášovatele a partnerů soutěže mohou být termíny změněny.

Podmínky soutěže Vesnice roku 2026 v Programu obnovy venkova mohou být upraveny na základě schválení dané úpravy zástupci vyhlášovatele a partnerů soutěže hlasováním per rollam. Vyhlášením hlasování a stanovením lhůty pro hlasování je pověřena tajemnice soutěže. Lhůta pro hlasování bude stanovena nejméně na 3 pracovní dny. K přijetí usnesení zástupců vyhlášovatele a partnerů je nezbytné, aby se všichni zástupci vyjádřili ve stanovené lhůtě kladně, tj., že hlasují pro přijetí daného usnesení. Pokud se zástupce partnera ve stanovené lhůtě nevyjádří, je jeho hlas započítán jako hlasování proti přijetí usnesení.

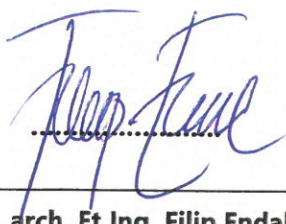
Příloha: Charakteristika předmětu soutěže Vesnice roku 2026

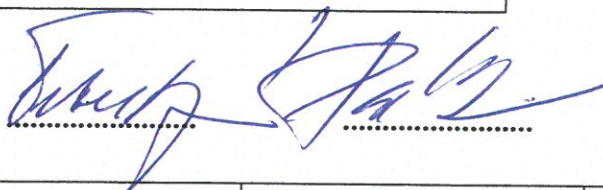
V Praze dne 4. 3. 2026

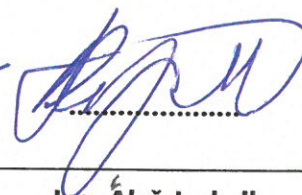

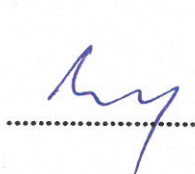
Ing. Veronika Vrecionová
předsedkyně
Spolek pro obnovu venkova ČR

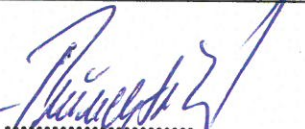

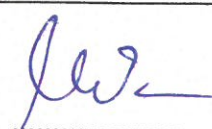

Ing. arch. Et Ing. Filip Endal náměstek ministryně Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Ing. Martin Šebestýn, MBA ministr Ministerstvo zemědělství	Mgr. Pavel Vlček náměstek ministra Ministerstvo životního prostředí	Ing. Aleš Juchelka ministr Ministerstvo práce a sociálních věcí
--	---	---	---

Ing. Michaela Exnarová ředitelka odboru památkové péče Ministerstvo kultury	Mgr. Pavel Drahovzal místopředseda Svaz měst a obcí ČR	Mgr. Jana Přecechtělová výkonná ředitelka Sdružení místních samospráv ČR	Mgr. Roman Hájek předseda Svaz knihovníků a informačních pracovníků
---	---	--	---

.....

.....

Ing. Ondřej Feit ředitel Společnost pro zahradní a krajinnářskou tvorbu	PhDr. Radek Polma, DBA, LL.M ředitel kanceláře Asociace krajů ČR	Kristýna Garrido Holmová ředitelka Národní síť Místních akčních skupin	Milan Vašina vedoucí kanceláře Kancelář prezidenta republiky
---	---	--	--

Charakteristika předmětu soutěže Vesnice roku 2026

Při hodnocení soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat následující kritéria dle uvedených hodnotících okruhů a s uvedenými návodnými příklady:

1. Dokumenty a spolupráce

- Zpracovaný Program rozvoje obce
- Zpracovaný územní plán (regulační plán, územní studie)
- Další koncepční dokumenty, zejména pro jednotlivé hodnocené oblasti (Koncepce rodinné/proseniorské politiky, Manuál tvorby veřejného prostoru, Urbanistická koncepce zástavby, Územní studie krajiny, Komplexní pozemkové úpravy apod.)
- Informace o občanské participaci, zřízení výborů a komisí v obci
- Informace o meziobecní spolupráci (společenství obcí, místní akční skupina, dobrovolný svazek obcí apod.)
- Informace o spolupráci v rámci přeshraničního partnerství

2. Vzdělávání, kultura a sport

- Existence MŠ, ZŠ v obci, jejich vybavenost a vzájemná spolupráce
- Podpora práce s dětmi, mládeží, a seniory (volnočasové a vzdělávací aktivity)
- Informace o obecní knihovně – vhodný prostor, podpora na základní činnost knihovny (knihovní fond, práce s komunitou, aktivity knihovny – kulturní, vzdělávací a komunitní akce), spolupráce s dalšími organizacemi například ZŠ, MŠ aj.
- Informace o obecní kronice
- Pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí
- Spolková činnost

3. Rodinný, komunitní život a péče

- Zjišťování potřeb a zájmů rodin v obci
- Služby pro rodiny s dětmi, seniory a neformálně pečující a podpora a pomoc v nouzi nebo krizi
- Podpora komunitního soužití, mezigeneračních aktivit – prostory pro komunitní akce a aktivity
- Zajištění rodinné a proseniorské politiky v obci a spolupráce aktérů

4. Podpora podnikání v obci a formy spolupráce

- Podpora soukromého podnikání v obci
- Podpora akcí v obci ze strany soukromoprávních subjektů
- Podpora sociálního podnikání¹
- Podpora maloobchodních a samoobslužných prodejen

¹ Sociální podnikání je podnikatelská činnost, která vyvažuje tvorbu zisku s naplňováním veřejně prospěšných cílů, zejména zaměstnáváním osob se znevýhodněním (např. zdravotním, sociálním)
Tyto podniky fungují na principech společenské odpovědnosti, reinvestují zisk do svého rozvoje a často působí ekologicky.

Příloha podmínek

5. Péče o stavební fond a obraz vesnice

- Péče o kulturní památky v obci
- Péče o drobné sakrální stavby a prvky (kapličky, křížky, boží muka) i v krajině
- Rekonstrukce nebo výstavba veřejných budov s ohledem na okolní zástavbu a energetickou náročnost, využití brownfieldů
- Zachování souladu původní a nové (navazující) zástavby
- Stavby občanské vybavenosti

6. Životní prostředí, zeleň a krajina

- Dlouhodobé plánování a systematický přístup obce k péči o zeleň, veřejné prostranství, krajinu a životní prostředí
- Kvalita realizovaných projektů a opatření v sídle i ve volné krajině
- Kvalita údržby a dlouhodobé péče o plochy a prvky zeleně
- Environmentální osvěta, výchova a vzdělávání
- Zapojení obyvatel do strategických, plánovacích a realizačních aktivit obce v hodnocené oblasti

7. Připravované záměry

- Záměry obce do budoucna, kam obec směřuje
- Projekty připravené k realizaci

8. Inovativní obec²

- Informovanost občanů: Využívá obec vhodné a moderní způsoby ke komunikaci s občany?
- Nakládání s odpady: Jak se v obci nakládá s odpady?
- Udržitelné zdroje energie a komunitní energetika: Jak obec podporuje využití obnovitelných zdrojů energie a zapojuje občany do energetické soběstačnosti?
- Dostupnost a mobilita: Jak obec inovuje dopravu a dostupnost pro své občany?
- Další inovativní řešení

9. Venkov a zemědělství

- Spolupráce obce a zemědělského subjektu např. při přípravě a realizaci komplexních a dílčích pozemkových úprav, při péči o celkový vzhled obce
- Podpora místních tradičních produktů a aktivit
- Podpora zemědělských subjektů hospodařících na území obce, případně spolků a organizací se zemědělským zaměřením (např. včelaři, rybáři, myslivci, zahrádkáři, chovatelé)
- Agroturistika a další nezemědělské aktivity zemědělských subjektů

10. Informace pro vyhodnocení Ceny naděje pro živý venkov

11. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova (dobrovolná část soutěže)

² <https://www.obcepro.cz/attachments/inventions/1811653637505.pdf>

Příloha podmínek

Při hodnocení soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat každou obec dle následujících ukazatelů:

- Velikost obce
- Hodnotící kritéria
- Odlehlost obce, její polohu, perifernost, přilehllost k regionálnímu centru
- Dopravní dostupnost
- Technickou a občanskou vybavenost
- Společenský a komunitní život

Součástí přihlášky do soutěže je vždy vyplněný dotazník v rozsahu Části I.

Součástí přihlášky do soutěže může být vyplněný dotazník v rozsahu vybraných položek v Části II.

Přihláška včetně „Dotazníku obce“ je dostupná na webové stránce soutěže Vesnice roku.

ČÁST I. ZÁKLADNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA

1. Dokumenty a spolupráce
Uveďte odkaz na aktuální platný strategický dokument zabývající se rozvojem obce (podmínka účasti v soutěži):
Jak byl strategický dokument zabývající se rozvojem obce komunitně projednán (dotazníkové šetření/diskuse s občany, komunitní plánování apod.)?
Jak probíhá participace občanů na obecních záležitostech (komise, výbory, participativní rozpočet aj.)?
Jak je obec zapojena do meziobecní/mezisektorové spolupráce prostřednictvím MAS, DSO apod?
Jak je obec zapojena do přeshraničního partnerství?
Jaké další strategické a koncepční dokumenty má obec zpracované? (Územní plán, Komplexní pozemkové úpravy, Studie sídelní zeleně, Manuál tvorby veřejného prostoru, urbanistická koncepce zástavby, Koncepce rodinné/proseniorské politiky, Koncepce sportu apod.)
2. Vzdělávání, kultura a sport
Pokud zřizujete mateřskou školu nebo základní školu, dětskou skupinu, popište jejich vybavení, způsob výuky, spolupráci školy s obcí apod. Příklady: - Spolupráce obce a školy např. na kulturních, společenských, sportovních akcích - Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou - Podpora alternativních způsobů výuky – waldorfská, montessori pedagogika, lesní MŠ apod.

Příloha podmínek

- Obec nezřizuje mateřskou školu/ základní školu, má zajištěno povinné vzdělávání dětí a mládeže v rámci dobrovolného svazku obcí, společenství obcí apod.
Pokud nezřizujete MŠ, ZŠ, popište, jak zajišťujete vzdělávání dětí. (spolupráce s okolními obcemi, spádová smlouva, zajištění dopravy apod.) Příklady: - Obec zřizuje svazkovou mateřskou školu/ základní školu - Obec nezřizuje mateřskou školu/ základní školu, má zajištěno povinné vzdělávání dětí a mládeže v rámci dobrovolného svazku obcí, společenství obcí apod. - Obec zajišťuje dopravu dětí do školy mimo obec
Zřizuje obec knihovnu? Jaké jsou aktivity knihovny a její podpora ze strany obce? Příklady: - Obec podporuje činnost a rozvoj knihovny - Knihovna pořádá kulturní a vzdělávací akce - Knihovna nabízí moderní prostor pro trávení volného času - Knihovna nabízí kvalitní a aktuální knihovní fond - Knihovna spolupracuje s dalšími institucemi v obci
Jakým způsobem vede obec obecní kroniku? Příklady: - Kronika je psaná ručně nebo elektronicky - Obec zpracovává fotoknihy - Kroniku vedou i spolky - Obec vydává zpravodaj nebo noviny
Jaké kulturní, sportovní a společenské akce organizuje obec nebo jiné organizace ve spolupráci s obcí?
Jaké zázemí pro sport, kulturní a společenské akce nabízí obec nebo jiné organizace ve spolupráci s obcí?
Organizuje obec vzdělávací nebo volnočasové aktivity pro všechny věkové skupiny nebo tyto aktivity podporuje? Jaké? Případně jak jinak se věnujete práci s dětmi a mládeží? Příklady: doučování, příprava na přijímací zkoušky, zájmové kroužky, besedy, přednášky, poznávací výlety, sportovní aktivity apod.
Jaká forma spolupráce mezi obcí a spolky probíhá? Podporuje obec spolky např. i finančně či poskytuje jinou formu podpory?
3. Rodinný a komunitní život, péče
Zjišťuje obec potřeby a zájmy rodin v obci (včetně rodin se specifickými potřebami, jako např. rodičů na mateřské a rodičovské dovolené, sólo rodičů, rodin ohrožených chudobou, rodin se seniorem nebo osobou se zdravotním postižením nebo rodinných příslušníků pečujících o své blízké)? Příklady: - Pomocí dotazníku, ankety, prostřednictvím skupiny na soc. sítích. apod.

Příloha podmínek

Jak obec reaguje na potřeby služeb péče pro děti do tří let věku, soc. služeb (včetně služeb sociální péče), případně potřebu podpory neformálních pečujících? Příklady: - Dětská skupina, stacionáře, pečovatelská služba, terénní soc. služby, odlehčovací služby, domovy pro osoby se zdravotním postižením apod. - Služby jsou dostupné v okolí obce, uveďte které - Podpora neformálních pečujících (odlehčovací služby, sdílené služby, poradenství) Je v obci osoba/y, která/é mají na starosti podporu rodiny, mládeže a seniorů (příp. pracovní skupina, orgán typu výbor, rada)?
Jak obec reaguje na potřeby pomoci v nepříznivé životní situaci nebo řešení krizových situací rodin s dětmi a seniorů? (Poskytuje v takových případech informace ohledně možností podpory a pomoci, zprostředkovává poradenství nebo odborné služby)? Příklady: - Poskytování či zprostředkování sociálních služeb, terénní sociální práce - Existence (v obci nebo v rámci svazku obcí) nízkoprahového subjektu poskytujícího služby pro rodiny s dětmi a seniory (rodinné, komunitní centrum, klub seniorů, mezigenerační klub, spolek apod.)? - Obecní, sociální, bezbariérové byty, obecní fond pro tyto účely - Podpora školního stravování pro děti z rodin v nouzi, pro seniory
Má obec prostory (vnitřní/venkovní), které využívá pro neformální setkávání rodin a pořádání komunitních a prorodinných nebo proseniorských akcí a aktivit? Jak podporuje jejich pořádání? Jak se samotné rodiny, děti a senioři zapojují do jejich plánování, příprav nebo realizace? Podporuje obec dobrovolnictví a posilování vzájemného mezigeneračního setkávání/spolupráce?
Jak obec podporuje spolupráci aktérů rodinné a pro seniorské politiky (občané, úřad, zastupitelstvo, spolky, škola, školka, knihovna, poskytovatelé služeb, farnost apod.)? Spolupracuje obec s ostatními obcemi v kraji/ČR? Sítuje v oblasti rodinné a seniorské politiky i s ostatními organizacemi v rámci ČR a kraje? Informuje je obec o aktivitách a opatřeních (na úrovni obce, kraje, státu) v těchto oblastech? Jak? Příklady: - Spolupráce poskytovatelů soc. služeb, subjektů nabízejících aktivity a služby pro rodiny a seniory, MŠ, ZŠ, pediatrů, neziskových organizací (NNO), orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD), MÚ, místní akční skupiny (MAS) atd. - Setkávání těchto aktérů s veřejností -např. v rámci „veletrhu“ spolků a služeb v obci apod.
4. Podpora podnikání v obci a formy spolupráce
Jak probíhá spolupráce obce se soukromými subjekty či jinými podnikajícími subjekty v obci (z hlediska podpory podnikání v obci i z hlediska podpory obce podnikatelskými subjekty)?

Příloha podmínek

Podporuje obec sociální podnikání, zejména s ohledem na sladování rodinného a pracovního života (vytváření pracovních míst pro rodiče na/po rodičovské dovolené, osoby nad 50 let, seniory, osoby s postižením apod.)?
Jak obec zajišťuje dostupnost maloobchodních a samoobslužných prodejen? Hodnotí se inovativní přístupy k zajištění nabídky zboží a služeb pro obyvatele všech věkových skupin. Příklady: - Podpora místních maloobchodníků: Iniciativy obce na podporu udržení nebo rozšíření maloobchodních prodejen, např. formou zvýhodněných nájmu, grantů nebo marketingové podpory - Samoobslužné prodejny: Zřízení a podpora bezobslužných prodejen (např. chytré prodejny na čip nebo aplikaci), které fungují nonstop a zajišťují dostupnost základního sortimentu i mimo pracovní dobu - Zohlednění potřeb různých skupin obyvatel: Nabídka služeb a prodejen přizpůsobená různým věkovým skupinám, včetně seniorů a osob s omezenou pohyblivostí (např. dovážka nákupů nebo jednoduchá technologie pro samoobslužné nákupy)
5. Péče o stavební fond a obraz vesnice
Jaké jsou v obci kulturní památky (nejen zapsané, ale i jiné včetně drobných sakrálních památek) a jak o ně obec pečuje či se na péči o ně podílí?
Jak probíhají rekonstrukce nebo výstavba veřejných budov s ohledem na soulad s okolní zástavbou, ale i s ohledem na energetickou náročnost?
Co dělá obec pro to, aby byl zachován soulad původní a nové (navazující) zástavby?
Jaké jsou v obci stavby občanské vybavenosti?
6. Připravované záměry
Jaké projekty má obec připravené k realizaci?
Jaké má obec záměry do budoucna?
7. Životní prostředí, zeleň a krajina
Pracuje obec koncepčně vzhledem k rozvoji sídelní zeleně a udržitelnému využití krajiny? Uveďte jak. Reaguje obec koncepčně také na dopady změny klimatu (nedostatek zdrojů vody, kůrovcová kalamita, extrémní počasí apod.) a jak?
Jaké projekty zaměřené na zakládání a obnovu zeleně a na podporu přirozených funkcí krajiny a biodiverzity v zastavěném území i ve volné krajině obec v posledních pěti letech realizovala? Jaké záměry ve vztahu k hodnocené oblasti obec aktuálně připravuje k realizaci?

Příloha podmínek

Uveďte i projekty nevyžadující nutně projektovou dokumentaci (obnova zeleně u drobných stavebních památek apod.)
Jak obec pečuje o plochy a prvky zeleně v sídle i ve volné krajině? Jak je zajištěna péče o stromy, jejich provozní bezpečnost? Stručně uveďte, jak péči či údržbu zajišťuje (vlastními silami, dodavatelsky, kombinovaně), jaké činnosti provádí, jak často, zda a jak se zabývá odbornou kvalitou uvedených činností apod.)
Jak obec pečuje o dochovaný venkovský ráz, historickou paměť a celkový vzhled obce v otázce zeleně? (např. podporuje obec i výsadby a péči o zeleň na soukromých pozemcích?) Poskytuje nebo podporuje obec enviromentální osvětu a vzdělávání? Jak?
Podporuje obec aktivní zapojení místních obyvatel do plánovacích procesů a do přípravy a realizace konkrétních projektů týkajících se ochrany krajiny a péče o plochy a prvky zeleně? Uveďte konkrétní příklady z nedávné doby. Stručně uveďte způsoby zapojení do plánovacích procesů (územní plán, komplexní pozemkové úpravy – plán společných zařízení, územní studie veřejných prostranství, ale též např. generely a pasporty zeleně, studie systému sídelní zeleně, strategický plán rozvoje obce apod.)
8. Inovativní obec
Využívá obec vhodné a moderní způsoby ke komunikaci s občany? Příklady: - Elektronická úřední deska - Mobilní rozhlas, SMS zprávy - Inteligentní krizové řízení
Jak se v obci nakládá s odpady? Zde prosím stručně uveďte (s důrazem na ekologický aspekt), jak v obci funguje hospodaření s odpady:
Jak obec podporuje využití obnovitelných zdrojů energie a zapojuje občany do energetické soběstačnosti? Příklady: - Komunitní a energetická družstva - Energetická soběstačnost veřejných budov, instalace obnovitelných zdrojů energie na obecních budovách (solární panely, tepelná čerpadla, biomasa) - Sdílení energie: Implementace technologií pro sdílení vyprodukované energie mezi občany (např. chytré mikrosítě³ nebo blockchainové technologie⁴) - Inovativní ukládání energie: Zavedení moderních systémů pro uchovávání energie (např. bateriové systémy, vodíková technologie) - Projekty energetické úspory: Realizace projektů zaměřených na snižování spotřeby energie, např. energeticky úsporné veřejné osvětlení, chytré termostaty nebo izolace obecních budov.

³ Chytré mikrosítě jsou malé, místní energetické mikrosítě, které samostatně vyrábějí, řídí a spotřebovávají elektřinu (fungují pro jednu budovu, čtvrť nebo areál)

⁴ Blockchainové technologie jsou způsob, jak bezpečně a transparentně ukládat a sdílet informace bez centrální autority (např. banky nebo úřadu). Data může sledovat hodně lidí, ale nikdo nemůže mazat ani přepisovat staré zápisy.

Příloha podmínek

Jak obec inovuje dopravu a dostupnost pro své občany? Příklady: - Zavedení sdílených dopravních prostředků jako jsou elektrokola nebo elektroauta - Bezbariérové úpravy veřejných prostor s chytrými technologiemi (např. navigace pro zrakově postižené) - Mobilní aplikace pro sledování obecní dopravy nebo rezervaci parkovacích míst
Jaká další inovativní řešení uvádí obec v praxi další inovativní řešení nad rámec výše uvedených? Příklady: - Existence prvků cirkulární ekonomiky - Digitální povodňový plán (v relevantním případě) - Existence inteligentního komunitního centra, coworkingových prostor - Existence prvků inteligentní dopravní mobility – např. obecní taxi, chytré semaforey, koncept Mobility jako služby, automatizovaný systém dopravních informací apod. - Zabezpečení majetku (kamery, monitoring hladiny řek, nastavení varování z meteostanic, varovný informační systém atd. - Inteligentní krizové řízení – např. povodňové hlásiče, SMS varování před nebezpečím, modul silničního provozu atd. - Monitoring kvality životního prostředí – např. kvality pitné vody, znečištění ovzduší (kvalita vzduchu CO₂/VOC, měření hladiny v nádržích apod. - Existence informačních systémů o nakládání s odpady v obci, ČOV, vytíženost kontejnerů na odpad apod. - Využití dronů pro potřeby obce nebo spolků (ochrana zvěře, revize střeš, komínů apod.
9. Venkov a zemědělství
Jak probíhá spolupráce obce se zemědělskými subjekty? Zde stručně uveďte, jakou formu má spolupráce obce se zemědělskými subjekty (např. zapojují se zemědělské subjekty do přípravy a realizace komplexních nebo dílčích pozemkových úprav? Využívají obce ve spolupráci se zem. subjektem obnovitelné zdroje energií, jsou využívány brownfieldy, zapojuje se zemědělský subjekt do péče o celkový vzhled obce?)
Jak probíhá ze strany obce podpora místních tradičních produktů a aktivit?
Jak obec podporuje zemědělské subjekty hospodařící na území obce nebo spolky a organizace se zemědělským zaměřením (např. včelaři, rybáři, myslivci, zahrádkáři, chovatelé)?
Realizují zemědělské subjekty v obci nějaké nezemědělské aktivity jako je agroturistika nebo se například zapojují do organizace společenských akcí (dožínky, myslivecké a jiné plesy, výlovy rybníků apod.)
10. Informace pro vyhodnocení Ceny naděje pro živý venkov
Název spolku či sdružení (spolky registrované i neregistrované, spolky působící i v místních částech obce):
Počet členů (může být odhadem):
Rok vzniku:
Zapojení dětí a mládeže do činnosti spolku v %:

Příloha podmínek

Zapojení seniorů do činnosti spolku v %:
Počet samostatně organizovaných akcí za rok:
Uveďte max. 2-3 nejvýznamnější akce:
Počet akcí (celkem) za rok, na kterých spolek spolupracuje:

ČÁST II. NADSTAVBOVÁ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA

Nadstavbová kritéria se uplatní, pokud o to obec projeví v Dotazníku zájem (vyplněním vybraných položek II. části dotazníku)

1. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova

Zlatou cihlou v Programu obnovy venkova se oceňují příkladné stavby, realizované v duchu Programu obnovy venkova, které si zaslouží, aby byly zveřejněny. Cílem rozšíření soutěže o toto vyhodnocení je získání evidence a přehledu o těchto stavbách, jejich ocenění a zveřejnění v každoročně vydávané osvětové propagační publikaci „STAVBY VENKOVA“. – SPOV vydává TVÁŘ VENKOVA

V případě, že obec bude mít zájem o začlenění staveb realizovaných v obci do hodnocení o ocenění „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova“, pak vyplní a doloží:

- a) Název stavby: (např. *Kostel sv. Anny nebo Obecní knihovna*)
- b) Kategorie: (A, B, C)
- c) Popis stavby (historie, stáří, vlastník, popis výstavby, resp. rekonstrukce a s tím související financování – dotace, program, využití v minulosti či stávající, začlenění stavby do prostředí obce atp., cca 25 řádků).
- d) V případě, že obec není vlastníkem dané stavby, pak doloží souhlas vlastníka stavby s účastí v soutěži (volnou formou), včetně práva na publikování.
- e) Fotografie stavby-před a po realizaci v případě rekonstrukce, stávající stav atp.

Soutěžními stavbami mohou být například sakrální stavby a drobné objekty, stavby občanské vybavenosti, obytné budovy, výrobní technické a zemědělské stavby, veřejné plochy a prostranství obce.

Kategorie hodnocených staveb

- A**-obnova, či rekonstrukce památkově chráněných objektů a památek místního významu,
- B**-obnova, či rekonstrukce staveb venkovské zástavby,
- C**-nové venkovské stavby

Hodnotící kritéria

1. Začlenění stavby do prostředí obce a jejího krajinného rázu.
2. Respektování kulturní kontinuity regionu, charakteru místního prostředí a využití tradičních materiálů.
3. Zachování původních stavebních prvků a architektonického tvarosloví při obnově a rekonstrukci historických staveb a památek lidového stavitelství.
4. Soulad novostaveb se stávající zástavbou a jejich estetický účinek.
5. Technická a energetická úroveň stavby; úprava zeleně a okolí stavby.

Krajská komise může udělit cenu „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova XXX kraje v roce 2026“ pouze jedné stavbě z hodnocené kategorie.

V případě, že žádná z přihlášených staveb nesplňuje v zásadní rovině kritéria soutěže, komise cenu neudělí.